

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

_____. _____. 20 ____ № _____
На № _____ від _____. _____. 20 ____

Верховний Суд

Хмельницький апеляційний суд

Державна судова адміністрація України

Національна гвардія України

до відома

Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Верховної Ради України

Комітет з питань правової політики Верховної Ради України

ПОДАННЯ

про усунення порушень прав засуджених та ув'язнених осіб на захист від катування, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 1 та 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України, виконанням функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання виявлено грубі порушення і

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
№14191.2/22/39.1 від 09.12.2022
КЕП: Лубінець Д. В. 09.12.2022 14:53
5FBB77F7B650371D0400000E88D010044560300

жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання в Хмельницькому апеляційному суді.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Статтею 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнано в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Частиною 3 статті 1 Закону України «Про попереднє ув'язнення» визначено, що тримання осіб, взятих під варту, відповідно до завдань кримінального судочинства здійснюється на принципах неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних правових норм і стандартів поводження з ув'язненими.

Згідно з положеннями частини 3 статті 50 Кримінального кодексу України покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Під час здійснення 02 листопада 2022 року планового відвідування Хмельницького апеляційного суду як місця несвободи для виконання функцій національного превентивного механізму встановлено, що будівля Хмельницького апеляційного суду розташована за адресою: Майдан Незалежності, 1, місто Хмельницький, не може використовуватися для апеляційного перегляду кримінальних справ та справ про адміністративні правопорушення за участю підсудних, засуджених, а також осіб підданих адміністративному затриманню та адміністративному арешту, які знаходяться під вартою, із утриманням їх у камерах, розміри яких відповідно – 2,42 кв.м, 2,42 кв.м, 2,49 кв.м, 3,01 кв.м, 2,96 кв.м, 3,06 кв.м, є значно меншими за передбачену п. 6.5.2. Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» граничну мінімальну площу такої камери – 4 кв.м. Загальна кількість таких камер (6) не відповідає вимогам п. 6.5.2. Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди».

будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» нормі з розрахунку 3 камери на одну залу для розгляду кримінальних справ.

Встановлено, що упродовж 2021 року в камерах для розміщення ув'язнених, підсудних та засуджених Хмельницького апеляційного суду утримувалось 502 особи, у 2022 році – 50 осіб. Таке поводження може бути розцінено як жорстоке, нелюдське та таке, що принижує гідність.

Наведені порушення у разі невжиття заходів до їх негайного усунення можуть призвести до дискредитації держави Україна серед країн – членів Організації Об'єднаних Націй, беручи до уваги зобов'язання кожної з таких держав згідно зі статтею 55 Статуту ООН сприяти загальній повазі та додержанню прав людини й основних свобод.

З огляду на викладене, а також приймаючи до уваги те, що:

- відповідно до ч. 1 ст. 2 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», суд, здійснюючи правосуддя має забезпечувати повагу до прав і свобод, гарантованих Конституцією і законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України,

- відповідно ст. 151 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», пункту 2 Положення про Державну судову адміністрацію України, затвердженого Рішенням Вищої ради правосуддя № 141/0/15-19 від 17.01.2019, Державна судово адміністрація України здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади з метою створення належних умов функціонування судів і діяльності суддів,

- згідно пункту 3-1 розділу VIII (прикінцеві та перехідні положення) Закону України «Про Національну гвардію України» Національна гвардія України продовжує здійснювати конвоювання осіб, узятих під варту та/або засуджених до позбавлення волі, до Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, апеляційних судів з розгляду цивільних і кримінальних справ, місцевих загальних судів, перелік яких визначається Міністром внутрішніх справ України, та відповідних установ виконання покарань, попереднього ув'язнення (крім гауптвахт) та ізоляторів тимчасового тримання, а також охорону їх у залі суду,

на підставі ст.ст. 13, 15, 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» -

ВИМАГАЮ:

Верховному Суду, Хмельницькому апеляційному суду, Державній судовій адміністрації України, Національній гвардії України вжити вичерпних заходів до негайного усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Хмельницького апеляційного суду, причин та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

Припинити використання будівлі Хмельницького апеляційного суду, розташованої за адресою: М. Мейсман, Черкашувська 1, місто Хмельницький Хмельницька область, для апе

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№14191.2/22/39.1 від 09.12.2022
КЕП: Лубінець Д. В. 09.12.2022 14:53
5FBB77F7B650371D0400000E88D010044560300

про адміністративні правопорушення за участю підсудних, засуджених, а також осіб підданих адміністративному затриманню та адміністративному арешту, які знаходяться під вартою, із утриманням їх у камерах площею, меншою за мінімальну норму, до приведення їх розміру у відповідність до законодавства України.

Державній судовій адміністрації України організувати та провести перевірку стану організаційного та фінансового забезпечення діяльності Хмельницького апеляційного суду, причин не створення належних умов функціонування, що потягли порушення прав людини за результатами якої вжити вичерпних заходів реагування, вирішити питання відповідальності винних осіб.

Про результати розгляду цього акту реагування у місячний строк повідомити Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, додавши на підтвердження інформацію та копії документів про вжиті заходи.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

вик. Олександр Сіряков,
Сергій Коноплястий
044-298-70-73

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№14191.2/22/39.1 від 09.12.2022
КЕП: Лубінець Д. В. 09.12.2022 14:53
5FB77F7B650371D0400000E88D010044560300